

szüneteltetői közlemény
Nagybecskerek Zápolya-
sán 1. hóvá a lap szü-
neteltetői részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hóvá
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felélés szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32 — K
Félévre — — — 16 — K
Negyedévre — — — 8 — K
Egy hóra — — — 2 — K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz fel.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. : :
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 104 szám.

Hétfő, május 7.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurazott távirati jelentései. —

Az orosz kormány lemondott a hóditásról és hadikárpótlásról.

**Az orosz kormány meghátrált. — Több mint egymillió tonna
hajót sülyesztettünk el áprilisban. — A nyugati nagy küzde-
lem. — A francia kormány még mindig nem enged. — Höfer
mai jelenlése.**

Az orosz kormány lemondott a hóditásokról és hadikárpótlásról.

Budapest, május 7. Szentpéter-
várról sürgönyzik:

A munkások és katonák kiküldöt-
teinek nagytanácsa késő éjjeli órákig
tanácskozott a kormánynak kiegészítő
közléseiről, amelyekben a május elsején
a szövetségesekhez intézett jegyzéket
magyarázza. Beható tárgyalás után hatá-
rozati javaslatot fogadtak el, amelyben
kijelentik, hogy a kormánynak a szövetsé-
gesekhez intézett új jegyzéke véget vet
a május elsején kelt jegyzék minden
olyan értelmezésének, amely a forrad-
almi demokrácia érdekeivel ellenkezik.
Ama körülmény — folytatja a javaslat
— hogy a hóditási politikáról való le-
mondás kérdését most tették először
nemzetközi megbeszélés tárgyává, a de-
mokrácia jelentékeny győzelmét jelenti.
Amikor a végrehajtó bizottság hajthat-
lan akarátának ad kifejezést, hogy a
békét csak ezen feltételek mellett fogja
helyreállítani. Oroszország egész forrad-
almi demokráciájához apellál és fel-
szólítja, hogy tömörüljön szorosban a
munkástanács körül és ama bizalmának
ad kifejezést, hogy az összes hadviselő
államok népeket megtudják törni kormá-
nyaik ellenállását és kényszeríteni fogják
őket, hogy a hóditás és hadikárpótlás
nélküli béketárgyalásokat megkezdjék.

Budapest, május 7. A Szentpéter-
vári Távirati-ügynökség jelenti:

Tegnap délután öt órakor a kormány
átadta a munkástanácsnak kimagyarázó
írását a május elsején közölt jegyzékhez
amely tudvalevőleg komoly nyugtalan-
ságot idézett elő. Ezen magyarázat foly-
tán a munkás és katonatanács 31 sza-
vazattal 19 ellenében kimondotta, hogy
a kormány fölvilágosításait tudomásul
veszi.

Budapest, május 7. A Szentpéter-
vári Távirati-ügynökség jelenti:

A kormánynak a munkástanácshoz
intézett magyarázata kifejti, hogy május
elsején közölt jegyzéke a diadalmas
béke alatt azt érti, hogy megteremtli a
maradandó béke alapjait, anélkül azon-
ban, hogy más állam területét és népe-
inek jogait csorbítani akarná.

A szankciók és garanciák alatt pedig
a fegyverkezésnek korlátozását és a döntő
bíróságok intézményeit érti.

Az orosz kormány ezen magyarázó
írást is közölni fogja a szövetséges álla-
mok kormányaival.

A buvárhajóharc. — Egy millió tonnánál többet sülyesztettünk el áprilisban.

Budapest, május 7. Berlinből sür-
gönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

**Az áprilisi buvárhajóharcok ered-
ményeképpen a május hatodikáig beérke-
zett jelentések szerint az elpusztított
hajótér meghaladta az egymillió tonnát.**

Budapest, május 7. Berlinből sür-
gönyzik: A tengerészeti vezérkar fő-
nöke jelenti:

**Buvárhajóink ujabban hét gőzöst s
öt vitorlást sülyesztettek el, amelyek
tonnatartalma 32,500 volt. Közülük tizet
a csatornában sülyesztettek el.**

Budapest, május 5. London-
ból sürgönyzik:

Mint a Times jelenti, az angol ten-
gernagyi hivatalt reorganizálták s tervbe-
vették, hogy a vezető helyekre fiatalabb
erőket neveznek ki.

Budapest, május 7. Amster-
damból sürgönyzik: A liverpooli „Jour-
nal of commerce” írja a buvárhajó-
harcról:

— Semmi kétség benne, hogy a
válság elérte tetőpontját. Ezen pillanat-
ban nagyobb mértékben függ Anglia
sorsa a tengernagyi hivataltól, mint a
háboru kezdete óta bármikor.

A nyugati nagy küzdelem.

Budapest, május 7. Berlinből sür-
gönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti
tegnap este:

A franciák az Aisne-melletti nagy
vereségük után támadásaikat eddig nem
ismételték meg. Csupán a Mont d'hiver
táján és Craonne-tól nyugatra folytak
harcok.

Mai hivatalos jelentésünkkel szem-
ben a franciák nem foglalták el Chev-
reux községet, mely változatlanul birto-
kunkban van.

Budapest, május 7. Amster-
damból sürgönyzik:

Angol híradások szerint a mezei
munkára szabadságot adtak angol katonákat

sürgösen behívták s intézkedtek, hogy a
c-apatoknak a frontra való menetelése
siettessék.

Budapest, május 7. Berlinből
sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A legóriásabb munició fölhasználá-
sával éjjel-nappal folytatott tüzelőkészí-
tés után, amely utóbb mindent megha-
ladó pusztító tüzeléssé fokozódott, május
ötödikén a franciák öt hadtesttel meg-
támadták a Chemin des Dames magas-
latot. Számos acélmozdonyrajt küldtek
állásainkra. Az első rohamban némi
előnyt vívtak ki maguknak; de a csata
folyamán végsőkéig elkeseredett közelhar-
cban ezen sikerektől megfosztottuk őket.
A franciák még súlyosabb veszteséget
szenvedtek, mint az április 16-iki csatá-
ban. A franciák szándéka, hogy frontun-
kat áttörjék, egy óriási hadsereg harcba-
küldése s hihetetlen mennyiségű munició
fölhasználása dacára sem sikerült.

Az oroszországi anarkia.

Budapest, május 7. Szentpéter-
vári Távirati Ügynökség jelenti:

A tegnapi zavargások következtében
a munkástanács végrehajtó bizottsága
egyhangulag elhatározta, hogy hat napra
minden gyülekezést, tüntetést megtilt
és mindenkit, aki fegyveres tüntetést
előidéz, vagy lövést tesz, a forradalom
ügyének arulójaként kezeli. Végül elha-
tározták, hogy a munkástanács megvizs-
gáltatja a tegnapi szentpétervári utcai
lövöldözések keletkezését.

A végrehajtó-bizottság az utcákon
hirdetményeket közölt, amelyekben nyu-
galomra, rendre inti a lakosságot s
figyelmezteti a katonákat, hogy ne men-
jenek fegyverrel az utcára s a végre-
hajtó-bizottságnak csak megfelelően el-
lenőrzött parancsát vegyék figyelembe.
Általában felhívták a munkásokat és ka-
tonákat, hogy gyűléseken fegyveresen ne
vegyenek részt.

Budapest, május 7. Stockholm-
ból sürgönyzik:

Szentpétervárott még mindig nem
állottak helyre a normális viszonyok.
Naponta véres zavargások vannak és bar-
a munkástanács a kormánnyal ideigle-
nes kompromisszumot kötött, a felizga-
tott néptömegekkel szemben most már
tehetetlenek. Pénteken véres összeütkö-
zés volt a két tábor hívei közt.

Budapest, május 7. Rotterdam-
ból sürgönyzik:

Az ideiglenes kormány hívei az angol,
francia és olasz nagykövetség előtt tü-
ntettek a szövetségesek mellett. Buchan-
an angol nagykövet palotájára erkélyé-
ről beszédet mondott a tömeghez, amely-
ben rámutatott arra, hogy Anglia nem
törekszik hóditásokra és csak Belgium
érdekeiben avatkozott be a háboruba.

Budapest, május 7. Stockholm-
ból sürgönyzik:

Az Oroszországból érkezett hírekre

**„Legujabb” hireink folytatása
a negyedik oldalon van.**

Károly király szobrának leleplezése Nagybecskerekben.

Az első magyarországi királyszo-
bor.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május 7.

Nagybecskerek városát az itt állomásozó 12-ik gyalogezred lábbadozó osztagának hazafias lelkesedéséből az a nevezetes dicsőség érte, hogy itt létesült Károly királynak Magyarországon a nyilvánosságnak szánt első szobra.

A derék, hős katonák, parancsnokuk, Jovánovics Gyula őrnagy buzdítására a király és a haza iránti törhetlen hűségük jeléül állították föl az ifjú király szobrát, amely a háboru után más, hozzáférhetőbb helyen, igazi díszére lesz Nagybecskereknek.

A szobor ma künn, az Écskai-ut végén, a cukorgyár előtt, a lábbadozó telepen áll, olyan pompásan és szépen elrendezett környezetben, hogy azt mondhatni, hogy ez a hely ma szinte a legszebb része Nagybecskereknek.

A szobor ünnepies leleplezését tegnap délelőttre tűzte ki a 12-ik gyalogezred parancsnoksága s az ünnepélyre nagyszámu, előkelő közönség gyűlt össze a lábbadozó telepen. A közönség sorában megjelentek: dr. Perisics Zoltán polgármester, Magyar Pál kanonok, plébános, Majos Károly min. tan., pénzügyigazgató, dr. Kovács Rókus törvényszéki elnök, dr. Gyertyánffy László, ifj. dr. Dániel Pál orsz. képviselő, dr. Sussich kir. közjegyző, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János kir. tanfelügyelő, Struss Serafin bankfőnök, Szalay József ev. ref. lelkész, Koren Pál ág. ev. lelkész, dr. Pollák Győző, Turczér János áll. felső keresk. iskolai igazgató, Kluge Károly ármentesítő társulati igazgató-főmérnök, Gregersen Nils gazd. felügyelő, Harzer József és Streitmann Antal főgimn. tanárok, Menyhárt Károly kincstári ispán, dr. Neumann József, dr. Heineremann Alajos, Szmolenszky pénzügyőri felügyelő, Bakalovich Plátó, a Vöröskereszt üdítő állomás gondnoka, a 29-ik gyalogezred tisztikara Singer Gusztáv alezredes vezetésével, a honvédtisztikar Járossy őrnagy vezetésével, valamint a házigazda 12. gy. ezred tisztikara, élén Palkovich István ezredessel.

Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődött, amikor a lábbadozó telepen fölállított, lepellel leborított szobor környékét egészen eltelepte a közönség.

Az elhelyezkedés után a szobor elé állott Jovánovics Gyula őrnagy, a lábbadozó osztag parancsnoka s a következő beszédet mondotta:

Ezredes Ur! Katonák! Mélyen tisztelt vendégek!

A hirre, hogy forrón szeretett öreg uralkodónk, Ferenc József eltávozott az élők sorából, milliók szemét könny fátolyozta be, a hűség alattvalók szívét aggódó kétség lepte meg: mit hoz számunkra a jövő?

A Mindenható Isten, ki évszázadokon keresztül óvta és védte hazánkat, nem fordította el jószágos gondviselését a bánat és gyász napjaiban sem s árván maradt hazánknak a Habsburg-Lotharingok nemes törzséből egy minden uralkodói erényekben gazdag sarját adott fejedelmül, ki rövid idő alatt népei hódoló szeretetét nyerte meg.

Katonák! És ez a büszke sarj szentség nekünk!

Legfőbb hadurunk harcos vezére lett annak a hadjáratnak, melyet leggyülöltebb, álnok, örökös ellenségünknek, az olaszoknak legyőzésére vezetett, aki mindenkor átja volt a szürkék regimentjeinek, minden szenvedést tűrő, megosztó bajtársa, hőse a bátrak seregének a harcok minden helyén, minden idejében, a nagy háboru valamennyi küzdőterén egészen az első vonalig, a lövészárókig.

De keveseknek adatott meg mégis, hogy őfelségét láthassák; ezért érelődött meg bennem az eszme, szeretett uralkodónk alakját művészkézével fényképei után kőbe mintáztassam, hogy legfőbb hadura képmásának látásából a rettenthetetlen, de harcokban ki-merült katoná, mig e helyen pihenést keres és talál, mondom, ragaszkodással szolgált

Hadurának szoborképéről merítsen új hitet, új erőt, kitartást a további küzdelmekre a végső győzelemig!

És tanuskodjék késő nemzedékeknek is ez emlék a hős 12-eseknek a trón és haza iránti vértel megpecsételt törhetetlen hűségéről!

Engedtessek meg Ezredes ur, hogy lehulljon a lepel a szoborról, abban az erős és biztató reményben, hogy szerencsés jövő áldásai kísérjék Őfelsége uralkodását és végső győzelem koszorúzza küzdelmünket.

S most egyesülten küldjünk fohászt a Mindenhatóhoz: Isten tartsa, Isten védje legfőbb Hadurunkat s kiáltuk egy szívvel-lélekkel: Őfelsége éljen! Éljen! Éljen!

A katonás tüzzel mondott lelkes beszédre viharos éljenzés zúgott föl, amiközben a szoborról lehullott a lepel.

A szobor egy igen izlésesen alkotott kis parkban van elhelyezve, virágágyakkal, bokrokkal körülvéve s hátterét egy művésziesen kiképzett falazat alkotja.

A szobor Károly királynak hazai természetből faragott mellképét mutatja a természetnél nagyobb méretben, mintegy kétméteres, tömör, stilizált kőtalapzaton. A szobor kifejezésteli, erőteljes munka s alkotója Zombori-Erbits Gyula akadémiai szobrász, aki most mint tartalékos hadnagy szolgál a 12-ik gyalogezredben. A gondos, szép alkotás élénk tetszést keltett a közönség sorában s melegen gratuláltak a szintén jelenlevő mesterének.

A szobor talapzatán elől csak a király neve van vésvé: „Karl.“

A talapzat baloldalán a következő felírás olvasható:

„Felállított a világháboruban legfelsőbb Hadurának a Frigyes Ágost Oldenburgi nagyherceg nevét viselő cs. és kir. 12. gyalogezred Lábbadozó Osztaga által a Trón és Haza iránti törhetetlen hűség jeléül.

Pfister Gusztáv antalfalvi Jovánovics Gyula ezredes őrnagy, a lábbadozó-osztag ezredparancsnok. parancsnoka.

Palkovics István ezredes pótzászlóalj-parancsnok.

Mintázta Zombori-Erbits Gyula szobrászművész, az ezred tart. hadnagya.

A talapzat jobboldalán ugyanez a felírás van szó szerint német nyelven.

A szobrot Nagybecskerekben faragták kőbe Turner Alajos és fiai kőfaragó műintézetében.

A leleplezés után a temesvári 61. gyalogezred zenekara rázendített a „Gotteshaltera“, majd utána a Himnusra, amit a közönség kalaplevegve, a katonaság pedig tisztelegve hallgatott meg.

A szobor megtekintése után Magyar Pál apátkanonok lelkes beszédében emelte ki a 12-ik gyalogezred hős katonáinak kiváló magyar erényét a haza és a trón iránti szeretetét és ragaszkodását, amelyet a szobor létezésével is oly szépen kifejezett. Egyben Nagybecskerek város közönségének nevében örömeinek és köszönetének adott kifejezést, hogy az ezred a várost egy ilyen szép műemlékkel gazdagította, amely örök emléke lesz az ezrednek s hirdetője a dicső magyar erényeknek.

Magyar Pál lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után az ezred diszszázada díszmenetben elvonult a szobor előtt, majd fénykép-felvételeket készítettek a szoborról s ezzel a ritka szép és fölemelő ünnepély véget ért.

Külön meg kell említenünk a leleplezési ünnepély sikerült rendezését az izléses és gondos díszítést, amely az ünnepély fényét nagyban emelte s amelyért az elismerés Ivánfy Géza hadnagyot illeti.

A szoborleleplezés után a tisztai kaszinóban ünnepi ebéd volt, amelyen Palkovics ezredes lendületes beszédében méltatta a lábbadozó osztag parancsnokának, a szobor felállítójának, Jovánovics őrnagynak fáradságát és érdemeit. Akik tanui lehettek az ünnepélynek, felejthetetlen emlékek távoztak arról s büszkének érzi magát, hogy a parancsnoksága alatt álló osztag fáradhatatlan parancsnokának munkája által a 12. ezrednek jutott az a szerencse, hogy az ország első királysobrát ajándékozhatta, A művészek, Erbits Gyula-

nak hálásan köszöni és gratulál mesteri művéhez. Jovánovics őrnagy megköszönte a szíves szavakat, jól esik látnia neki, mint öreg katonának, hogy a szellem, mely áthatotta mindig a tisztikart, most is meg van, bajtársi összetartásra, a hős ezredesnek, ki pihenés nélkül dolgozik katonái kiképzésével, egészségére üríti poharát.

Fömmel határrendőrtiszt a tizenkettesekről mondott hatásos beszédet. Amint a kürt jelzi az „előre“, a hősök regimentje mindennél az első között volt. A tisztikar s katonákra emeli poharát. Jovánovics őrnagyot és Erbits hadnagyot sokáig éltették, ünnepelték.

HIREK.

— Hivatalos jelentések május hó 6-áról. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harcér:

Lényeges esemény nem volt.

Olasz harcér:

Ma éjjel járőreinknek sikerült Görz közelében egy ellenséges árokba behatolni és azt megszálni, egy tisztet és 40 főnyi legénységet elfogni. Egyébként nem volt különös esemény.

Délkeleti harcér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Az Arras arcvonalon Lenstől délre a Scarpe mentén visszavertünk erős angol előtöréseket. Cambraytól délre Villers Plenis és Cammereli között az angolok három kilométer szélességben keresztülvitt heves, de eredménytelen támadásuk alkalmával jelentékeny veszteséget szenvedtek. — A német trónörökös hadserege: Miután április 16-án az Aisne mentén az első francia áttörési kísérlet megheiusult, az ellenség minden rendelkezésre álló eszközzel új támadást készített elő, amelylyel messze fekvő célját elérni remélte. A harc-keptelenné vált hadosztályokat ujjakkal pótolta, új tartalékokat vetettek harcba. A tüzérségi és aknavetőtűz napról-napra növekedett és végül minden kaliberű ágyuból az eddig legnagyobb erőfeszítést érte el. Május hó 4-én Reimstől északra és a Champagneban indított támadások előfutárai voltak az új áttörési kísérletnek, amely tegnap reggel az Ailette és Craona között körülbelül 35 kilométeres arcvonalon megkezdődött Nehéz küzdelemben, amely egész a késő éjszakába is belenyúlt, az áttörési kísérletet megheiusítottuk, az óriási támadást a maga egészében visszavertük. Azok a támadások, amelyek azon vonalak ellen indultak meg, amelyeket hősies gyalogságunk közözharcban megtartott vagy ellentámadással visszaszerzett, részben már jól irányzott tüzérségi tűzben meghiusultak. Egyes helyeken árunk birtokáért még folyik a harc. A Royere-majortól keletre a Chmin des Dames északi lejtőjén vagyunk. A franciák épp úgy, mint május 4-én,

Magyar

találmány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sóborszesz. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15.000.000 palack Diana sóborszesz kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az

ország

határain túl is eljutott már e pártalan szer hírneve. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már megenni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy

nem volt

még készítmény, mely ily rövid idő alatt ily pártalan népszerűségre, közkeletűségre tegeyen szert s ennyire nélkülözhetetlenné váljék. Ha kutatjuk e siker okait, azt látjuk, hogy nem a reklám, nem a szervezési munka, nem a kínálat hozta létre ezt a csodálatos sikert,

hanem

az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajánál a Diana sóborszeszhez folyamodott segítségért, e biztos hatás háziszorban föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak

lesz

a világon Diana sóborszesz, házból ki nem hagyja fogyni.

Ára 130 fillér.

Kapható mindenütt.

Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi Részv. - Társ. BUDAPEST, NÁDOR-UTCA 6. sz.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, május hó 8-án 2 előadás, d. u. fél 7 órakor mérsékelt helyárakkal, este fél 9 órakor rendes helyárakkal

TILOSBAN.

Vigjáték 4 felvonásban. Főszereplők: Wanda Treumann, Viggo Larsen.

Sascha mester-hét.

A háboru eseményei.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak:

Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.

Rendes: páholyülés 120 K. I. hely 100 K., II. hely 80 f., III. hely 50 f.

tekintet nélkül rendkívüli veszteségeikre, különös heveséssel rohanták meg a Mont d'hiwert, amelyen állásainkat a legnehezebb ágyúk központositott tüzelésével teljesen összelőtték. A magaslat, a lejtőjén fekvő Chevreax faluval az ellenség birtokában maradt. Eddig több száz foglyot szállítottunk be. További támadások várhatók. Ma reggel az ellenség la Neuville-től keletre ismételtén megtámadta a százas magaslatot. A támadást visszavertük. A Champagneban Nauroynél délnyugatra a franciák több előtörése sikertelen maradt. A május 4-én ott beszállított foglyok száma 672 főnyi legénységre, a szákmány husz géppuskára és 50 gyorstüzelő puskára emelkedett. — Albrecht württembergi herceg hadseregparancsnoka: Nincs különös esemény.

Légi harcokban és védőtűzünkben az ellenség 14 repülőgépet veszített, két léghajót lelőttünk.

Keleti harctér:

Odessza felett tegnap megjelent az első német repülőgép.

Macedon arcvonal:

A Csarna-hajlásban az élénk tüzési harcok tart és különösen hevesen zúdult a Baralovonál fekvő állásainkra. — Ludendorff.

— **Zita királyné születésnapja.** Május 9-én van Zita királyné születésnapja, amelyet ezen az országszerte megünnepelnek. Ebből az alkalomból Nagybecskereken május 9-ikén d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz a plébánia-templomban. A kultuszminiszter rendeletet adott ki, mely a királyné születésnapján, az iskolákban szünetet és a tanulóknak a templomokban az ünnepélyes istentiszteleteken való részvételét rendeli el.

— **A hivatalos ünnepek.** A belügyminiszter leiratban közölte a törvényhatóságokkal, hogy ünnepi istentiszteleteket a jövőben a következő napokon fognak tartani: április 11. nemzeti ünnep, április 27. Zita királyné névnapja, május 9. Zita királyné születésnapja, június 7. Ünnepi körmenet, augusztus 17. Károly király születésnapja, augusztus 20. Szent István, szeptember 10. Erzsébet királyné halálának évfordulója, november 4. Károly király névnapja, november 20. Ferenc József halálának évfordulója.

— **Rigó István kitüntetése.** Torontálvármegye tisztikarának egy régi munkás és érdemes tagját díszítette föl most a királyi elismerés. Mint ugyanis a hivatalos lap legutóbbi száma közli, a király Rigó István vármegyei másodfőjegyzőt nyugalomba vonulása alkalmából érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Rigó István hosszú fáradhatatlan munkásságával mindenképpen megérdemelte a királyi elismerést s a minden körben köztisztviselőben és szeretetben álló férfi kitüntetése általános örömet kelt. Rigó István kitüntetéséről szóló királyi kézirat így hangzik:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Rigó István torontálvármegyei tisztviselői főjegyző és másodfőjegyzőnek nyugalomba vonulása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül Fe-

renc József-rendem lovagkeresztjét adományozom.

Kelt Laxenburgban, 1917. évi április 26.

Károly s. k.

Bárá Roszner Ervin s. k.

— **A földmivvelésügyi államtitkár a nagybecskereki olajgyárban.** Otlik Iván v. b. t. t. földmivvelésügyi államtitkár, az országos tengeriolaj-bizottság elnöke, dr. Szomjas Lajos min. tanácsos, Tóth Jenő min. tanácsos, báró Korányi Frigyes, az Országos Központi Hitel-szövetkezeti vezérigazgatója és Vigh Emil, az O. K. H. mezőgazdasági osztályának igazgatójának kíséretében tegnap Nagybecskereken járt s megtekintette a nagybecskereki tengeriolajgyárat.

— **Katonai kitüntetés.** A hadseregparancsnokság Fialowsky Béla 29. gy. ezredbeli zászlóst, dr. Fialowski Béla nagybecskereki törvényszéki orvos fiát, aki már tulajdonosa a másodosztályú ezüst vitézségi éremnek, újabban az elsőosztályú vitézségi éremmel tüntették ki vitézségéért.

— **A Patronage-Egylet közgyűlése.** A nagybecskereki Patronage-Egylet vasárnap, május 6-án tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Kiss János kir. törvényszéki tanácselnök elnökelete alatt, aki megnyitójában rámutatott arra, hogy ezekben a komor időkben különösen nemes, társadalmi és állami érdekeket szolgál a patronage-egylet.

Dr. Szathmáry Ödön törvényszéki bíró, egyleti titkár felolvassa gondosan és kimerítően szerkesztett évi jelentését, mely különösen arról ad számot, hogy a háborus viszonyok közepette miért nem teljesítheti az egyesület tulajdonképeni feladatát. A változott viszonyok változott célokat tűztek az egylet elé. A gyermeknek megmentése az erkölcsi, de a testi pusztulás ellen is. Ez magyarázza meg azokat a kiadási tételeket, melyeket az egylet 1916-ban a különböző gyermekvédelmi intézményeknek bocsátott rendelkezésére. Így az Anya- és Gyermekvédő Bizottságnak 270, az Iskolagyermekbarát-egyletnek 200, a Szociális Misszió-Társulatnak 100 korona támogatást juttatott a Patronage. A fiatalokruak bűnözéséről szóló jelentés kiemeli, hogy ezeknek a száma ijesztően növekedett: 213 esetben végeztetett környezet tanulmányt 380 fiatalokrua vonatkozólag. A fiatalokru bűnösök számára fenntartott ideiglenes helyiségben az év folyamán elhelyezett az egylet: 1 leányt 87 napra, 1 leányt 17 napra, 1 leányt 111 napra, 1—1 fiút 63, 40, ill. 21 napra. A jelentés ráter a bűnözés szomorú jelenségének az okaira, amelyek — sajnos — nagyon is ismeretesek. Elég sok szerv és intézmény foglalkozik a gyermekek mentésével és hogy nem elég sikerrel, ennek a háboru az oka. Ha egyébert nem, a jövő generáció egészséges testi-lelki fejlődéséért is kívánatos volna a béke.

A közgyűlés köszönettel vette tudomásul a szép jelentést, majd ugyancsak köszönetet mondott az egylet fáradhatatlan pénztárosának Mencez Lipótnak, ki előterjesztette pénztári jelentését és a költségvetést. Miután a számvizsgáló bizottság rendben találta a könyvvizetést, a közgyűlés megadta a felmentvényt. Együttal utólag jóváhagyta a választmány azon határozatát, hogy az egylet az V. hadikölcsönre újabb 2000 koronát jegyzett. Végre egyhangulag újra megválasztották az eddigi tisztikart és választmányt.

— **Adományok.** Annau János zászlós 25 koronát adományozott a nagybecskereki katonatonthon javára, Csusner János hálógyáros pedig végrendeletileg 150 koronát hagyományozott a keresztény nőegyletnek, amiért hálás köszönetet mondanak az illető intézménynek vezetői.

Áldomás helyett, házvevés alkalmából, Berberszky Miklós lapunk utján 50 koronát adományozott az elesett hősök özvegyei és árvái javára.

Konkoly Samu 100 koronát adományozott a helybeli Vöröskereszt egyletnek, amiért köszönetet mond az elnökség.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.**

— **A jótékony nőegylet orgonahangversenye.** A nagybecskereki jótékony nőegylet jótékonycélu orgonahangversenye, mint már említettük, folyó évi május 12-én, szombaton délután 4 órakor lesz a nagybecskereki róm. kath. plébánia templomban. A hangversenyen Járossy Dezső zeneakadémiai tanár, a kiváló orgonaművész működik közre s így a közönségnek elsőrangú műelővezetben lesz része. A hangversenyre jegyek már válthatók 6, 4 és 1 koronáért Almásy Elek és Mangold L.-féle könyvkereskedésekben.

— **A legöregebb népfőkelők sorozása.** Ma volt Nagybecskereken az 1871—1867. évben született, eddig alkalmatlanoknak talált népfőkelők sorozása. A sorozáson, amely a régi esküdtzéki teremben volt, a polgári elnöki tisztet dr. Pollák Győző, a katonai elnöki tisztet Pály alezredes töltötte be. Polgári orvos dr. Magyar Károly városi főorvos, katonai orvos Boldizsár ezredorvos volt s a várost Strósz Béla városi főjegyző képviselte.

— **Kész paprika bejelentés** és a paprika forgalomba hozatalára vonatkozólag a magy. kir. miniszterium 1505/917. M. E. szám alatt rendeletet adott ki, mely szerint minden 30 kg-ot meghaladó kész paprika készlet akár termelőnél, akár kereskedőnél tárol, zár alá vétetik és a Haditermény r.-t. Paprika Osztályának bejelentendő. Ezen ügyben szükséges felvilágosításokat és nyomtatványokat a Haditermény r.-t. nagybecskereki kirendeltsége is ad az érdekelteknek.

— **Helyreigazítás.** Szombati számunkban a hirdetések között tévesen közöltük Wehner Jánosné bécsi nőruhatarmének új címét. Az említett nőruhaszalón f. hó 5-től kezdve a Váraljai-utca 4. sz. I. emeletén van.

— **Hadifénykép levelezőlapok.** A Hadsegélyező Hivatal Hadifénykép kiállításán kiállított legszebb képek lemezeiről 150-féle felvétel a legkülönbözőbb hareterekről és haremzatokról. Eredeti bronzézüst képek. 10 darab ára 2 korona 50 fillér.

— **Könyveket a haretérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a haretérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.**

— **Katonatonthon** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 8 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és ayugdíjgyulete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Színház.

Heti műsor:

Május 7. Hétfő: Szép asszony.
Május 8. Kedd: Királynőm meghalok érted.
Május 9. Szerda: Kaméliás hölgy.
Május 10. Csütörtök: Keringő.
Május 11. Péntek: Kék róka.
Május 12. Szombat: Gólem.
Május 13. Vasárnap: Gólem.

Balláné Marton Erzsébet vendégjátéka. Balláné Marton Erzsébet, a budapesti Magyar Színház tagja, akinek művészetében közönségünk már sokszor gyönyörködött, most ismét eljön Nagybecskerekre férje társulatához s itt őt drámai estén vendégszerepeltetni fog. A művész ma hétfőn a „Szép asszony”, kedden a „Királynőm meghalok érted”, szerdán a „Kaméliás hölgy”, csütörtökön a „Keringő”, pénteken a „Kék róka” fő női szerepeiben fog fellépni.

Legujabb.

egy magas állású politikus ezeket mondotta:

— Az oroszországi események erején és akaratán megindult mozgalom rohamát senki sem tudja föltartóztatni.

A Daily Mail szentpétervári jelentése szerint, a küszöbön álló kormányintézkedések védelmére Moszkvából kormányhü tüzérség érkezett Szentpétervára.

A francia kormány még mindig nem enged.

Budapest, május 7. Genfből sürgönyzik:

Az entente egyesült parlamentjének lakomáján Ribot miniszterelnök ezeket mondotta:

— A háború közeledik a végső kifejlődés felé, mert ellenségeink a kimerülés felé közelednek. Az offenzíva intézése a mi kezünkben van s folyton hátrálásra kényszerítjük őket. Nemsokára az összes harctereken egységes lesz a szövetségesek támadása. A szövetségesek közti ellentétek, amelyek feltékenységből fakadtak, versengéssé változtak át a közös diadal kivívására. **Mi a békéhez biztosítékot, kárpótlást és megtorlást kívánunk.** Kivánjuk a bűn bűnhődését, tovább kell hát küzdenünk és szenvednünk. Az áldozatok mindannyiunkat sujtanak, de remélem könnyű szívvvel fogjuk azokat elviselni.

Angol-francia tanácskozások.

Budapest, május 7. Párisból sürgönyzik: A Havas-ügynökség jelenti:

Lloyd George, Cecil Robert, Robertson tábornok és Jellicoe tengernagy Párisba utaztak, hogy a francia kormánnyal katonai és tengerészeti kérdésekről tanácskozzanak. A tanácskozásban megvizsgálták Franciaországnak Keleten követett magatartását s az ott véghezvitt katonai vállalkozásait érintő kérdéseket. A tanácskozások teljes egyértelműségre vezettek.

A дума első ülése a forradalom óta.

Budapest, május 7. A Reuter-ügynökség szentpétervári jelentése szerint a dumát rendkívüli ülésre holnapra összehívták. Ez lesz a dumának első ülése a forradalom kitörése óta.

A görögországi helyzet.

Budapest, május 7. Milánóból sürgönyzik: A Secolo jelenti Athénból:

Zaimis új kormányt alakít abban a reményben, hogy az entente-nak tetszősebb politikát folytathat. A föld s az állami szervek ellenőrzését ismét az entente megbízottai veszik át.

Höfer mai jelentése.

Budapest, május 7. Höfer altábornagy a vezérkar főnökének helyettese jelenti:

Keleti harctér: Kedvező időjárás mellett tegnap a két fél repülő tevékenysége igen élénk volt.

Keletgaliciában két ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Olasz és délkeleti harctér: Változatlan.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, május 7. Bécsből sürgönyzik:

A király tegnap kihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, május 7. Bécsből sürgönyzik:

A belügyminiszteriumban tegnap Czernyn gróf elnöklésével közös minisztertanács volt, amelyen résztvettek a magyar és osztrák miniszterelnökök és szakminiszterek. A tanácskozáson gazdasági kérdésekkel foglalkoztak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

nőruha-szalonomát

a mai naptól

Váraljai-utca 4. szám. I. emelet alá

helyeztem át.

Wehner Jánosné

bécsi nőruha-terme.

Hetedikes gimnazista junius 1-től előkészít leányokat, fiukat alsóosztályokra vagy pótvizsgára.

Megkereséseket

„ORA ET LABORA” JELIGÉRE a kiadóba kér.

A Hunyadi-(fő-)utczában egy — irodának is alkalmas, —

földszintes udvari lakás

— augusztus 1-re kiadó. —

— — Bővebbet — —

Almásy Elek könyvkereskedésében.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legujabb

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyemkosztümekek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyemben legmodernebb kivitelenben, mérték után szabott megrendelésre készítettnek.

Kitünő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruha-terme
Kinizsi-utca. (Club kávéház.)

Nagykikinda város polgármesterétől.

5634—1917. szám.

282—x.6

Pályázati hirdetmény

A főispán ur ömeltósága 3356—917. sz. rendelete alapján Nagyikinda r. t. városnál elhalálozás folytán megüresedett és a VIII-ik fizetési osztályba sorozott *rendőrkapitányi állásra* pályázatot hirdetek.

Ezen állás a VIII-ik fizetési osztály szerint megállapított évi fizetéssel, lakáspénzzel és ezen felül évi 1000 korona tisztialánnyal javadalmazott.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1833. évi I. t. c. 3. §-a VI-ik pontjában, illetve az 1912. évi LVIII. t. c. 22. §-ában előírt minősítéseiket és eddigi szolgálataikat igazoló okmányaikkal szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1917. év május hó 9-ik napjáig hozzám annyival is inkább nyujtsák be, mert az elkészen beadott kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagykikindán, 1917. évi április 7-én.

Majnszki Lukács s. k.
polgármester.

114—1917. szám.

352—3.1

Árverési hirdetmény.

A község tulajdonát képező mintegy 150 hold szántó kisebb, esetleg nagyobb parcellákban is, f. hó 13-án (tizenhárom) délelőtt 9 órai kezdettel Nagyzsény községben a helyszínen örök áron el fog adni.

A vételár 3 éven belül lesz kifizethető. Közelebbi feltételek a községi elöljáróságnál megtekinthetők.

Nagyzsény, 1917. május 2.

Nagyzsény község elöljárósága.

A nagybecskereki kir. törvényszéktől.

2711/26—1915. ügyszám,

353—3.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék az 1874:XXXV. t. c. 44. §-a értelmében felhívja mindazokat, kik a néhai Csathó Lajos volt nagybecskereki kir. közjegyző biztosítékára 1886:VII. t. c. 40. §-a értelmében törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket ennek a hirdetménynek a hivatalos lapban való harmadszori közzétételétől számított 3 hó alatt a kir. törvényszéknél bejelentésük, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a kir. törvényszék a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

Nagybecskereken, 1917. évi április hó 26. napján.

Szilágyi Lajos s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Alibunári főszolgabírótól.

1515—1917.

354—3.1

Pályázati hirdetmény.

Kevedobra községben megüresedett *segédjegyzői állásra* pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 1600 korona törzsfizetés, ötödévi 100 koronás korpótlék, 300 kor. lakpénz és jelenleg jár még 450 kor. háborus segély.

Felhívom azokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy kérvényüket hozzám május 20-ikáig adják be.

Alibunár, 1917. évi április hó 25.

Radonits Gyula főszolgabíró.

Egyszerűbb irodai munkához és elárusításhoz keresek nem okvetlen szakmabeli

férfi munkaerőt,

azonkívül gyakornokot, fizetés mellett.

Sander M. József

gépkereskedő, a Hofherr és Schrantz Clayton Shoutleworth képviselője.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.